

Διαχείριση Πολλαπλών Κινδύνων και Κρίσεων σε περίοδο εξελισσόμενης Κλιματικής Κρίσης

Ευθύμιος Λέκκας, Καθηγητής και Πρόεδρος του Τμήματος Γεωλογίας και Γεωπεριβάλλοντος, Σχολή Θετικών Επιστημών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Τα τελευταία χρόνια, με όλο και αυξανόμενη συχνότητα, παρακολουθούμε την εκθετικά αυξανόμενη εκδήλωση καταστροφικών γεωδυναμικών και υδρομετεωρολογικών φαινομένων σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο.

Αφενός οι διεργασίες που εξελίσσονται στο εσωτερικό της Γης, όπως οι σεισμοί, η ηφαιστειακή δραστηριότητα, οι κατολισθήσεις και τα θαλάσσια γεωδυναμικά κύματα (tsunamis) και αφετέρου οι διεργασίες που εξελίσσονται στην επιφάνεια και την ατμόσφαιρα της Γης, όπως οι ακραίες θερμοκρασίες, οι παρατεταμένοι καύσωνες, τα έντονα καιρικά φαινόμενα, οι δασικές πυρκαγιές και οι πλημμύρες, επιφέρουν τεράστιες κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Η **κλιματική αλλαγή** ως όρος είναι αδόκιμος, δεδομένου ότι προϋποθέτει αλλαγές κλίματος σε ευρύτερη γεωλογική περίοδο της τάξεως των χιλιάδων ετών, κάτι που έχει συμβεί χιλιάδες φορές κατά την διάρκεια της εξέλιξης της Γης, δηλαδή στα τελευταία 4.6 δις χρόνια. Η παρούσα **κλιματική κρίση** διαφοροποιεί βίαια τις υφιστάμενες υδρομετεωρολογικές συνθήκες, συνδέεται άμεσα με τις γεωδυναμικές διεργασίες και επιταχύνεται από τις ανθρώπινες παρεμβάσεις και δραστηριότητες, οι οποίες είναι καταλυτικές. Οι γεωδυναμικοί και υδρομετεωρολογικοί κίνδυνοι, λόγω της κλιματικής κρίσης, θα αυξηθούν σε συχνότητα, ένταση και κλίμακα, και θα πρωτοεμφανιστούν σε περιοχές που μέχρι σήμερα θεωρούντο ασφαλείς.

Το βασικό δόγμα της διαχείρισης ενός κινδύνου ή μιας κρίσης, που περιλαμβάνει το προκαταστροφικό (πρόληψη - ετοιμότητα), το συνκαταστροφικό (απόκριση - επέμβαση) και το μετακαταστροφικό (αντιμετώπιση - αποκατάσταση) στάδιο, περιπλέκεται σε αφάνταστο βαθμό στη διαχείριση **πολλαπλών** κινδύνων και κρίσεων και ταυτόχρονα, δεδομένου ότι οι δράσεις του ενός σταδίου ενός κινδύνου συμπλέκονται με δράσεις άλλου σταδίου διαφορετικού κινδύνου, απαιτείται σύνθετη οργάνωση σε όλο το φάσμα διαχείρισης.

Ο σχεδιασμός θα πρέπει να λάβει απαραίτητως υπόψιν τα νέα δεδομένα που παράχθηκαν μέσω των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών για την κλιματική κρίση, τα οποία επιβεβαιώθηκαν και συμβαδίζουν πλήρως με την πρόσφατη έκθεση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Climate change widespread, rapid, and intensifying – IPCC).

Η εμφάνιση νέων μορφών κινδύνων και κρίσεων, η εκδήλωση περισσότερων ακραίων γεγονότων, η μεγαλύτερη κλίμακα εκδήλωσης καταστροφών και οι παγκόσμιοι κίνδυνοι, η συνθετότητα και πολυπλοκότητα των κινδύνων και κρίσεων, η εμφάνιση κινδύνων κατά την διάρκεια εξελισσόμενων καταστροφών και κρίσεων, οι τεράστιες περιβαλλοντικές επιπτώσεις και η συσχέτιση καταστροφών και γεωπολιτικών κρίσεων, είναι οι νέες προκλήσεις που πρέπει να ενταχθούν στον επιχειρησιακό σχεδιασμό για την διαχείριση των προαναφερθέντων κινδύνων και απαιτούν νέες πολιτικές στο επίπεδο της Πολιτικής Προστασίας.